

1991 йил 1 январдан
чиқа бошлаган.

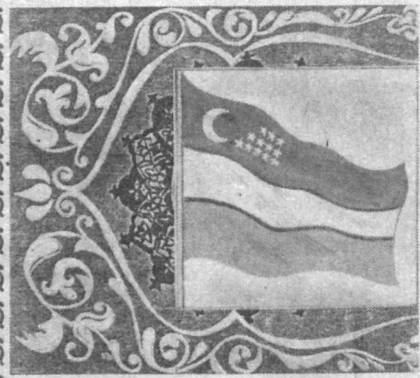
Жаҳалік Сўзі

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг газетаси

4 АПРЕЛЬ, ЯҚШАНБА № 65 (570).
1993 йил.

Сотувада эркин нархда.

БУГУН ЎЗБЕКИСТОНГА ТУРКИЯ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ТУРҒУТ ЎЗОЛ БОШЧИЛИГИДАГИ ДАВЛАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ТАШРИФ БУЮРАДИ ЮРТИМИЗГА МАРҲАБО, АЗИЗ ҚАРДОШЛАР!

Ўзбекистон ўзини мустақил деб эълон қилгандан сўнг, Республикада Президентининг биринчи хорижий сафари қардош Туркия Республикасига бўлган. Ва бу худди узоқ тўтқунликдан сўнг бир-бирга қараб кўзёқ очган қардошлар ҳаракатидей табиий эди.

1991 йил декабрь ойининг 16—19 кунлари қарийб бир асрдик айрилиққа зарба берилди. Бу кун икки халқ тарихи зарбарақларида қолажан. Буюк туркийлар Алишер Навоий, Юнус Эмро, Амир Темур, Мустафо Камол Ота Турк руҳлари шод бўлди. Республика Президентининг Исрол Каримов ва Туркия Республикаси Президентининг Турғут Ўзол шу ойда икки қардош, қондош халқ ва мамлакат ўртасида сиёсий-иқтисодий ва маданий-маърифий инашдаги битимларини имзоладилар. Бу битимларнинг ҳолислигини икки қардош давлат раҳбарини саманий кўл қисилари, беғубор

кулгудари, расмийчилик доирасига сиғмас ҳатти-ҳаракатлари билан ҳам исботладилар. Гарчи, дўстлик ва оғанилик исбот талаб қилмасда, Туркия раҳбарининг ватанига таширфини Туркия халқлар дўстлигига исстеҳзо билан қарайган жашми гурӯҳларга катта бир гуруҳ билан баён этажамиз.

Туркия Республикаси Президентининг Турғут Ўзол 1927 йили Малатия шаҳрида туғилган. 1950 йили Истанбул техника доирлиқунининг тугаллаган, иқтисоди — электрмуҳандис. 1952 йили АҚШда амалий иқтисодий бўйича малакасини оширган. Ундан сўнг Туркияга қайтиб, электр ишларини ўрганиш бошқармаси бош мудирининг ўринбосари бўлиб ишлаган ва Туркия электрлаштириш режаларини, жуладан, Хирфанли ва Кемер гидроэлектр станциясини ҳамда Демирқопру туғонини лойиҳалаш ва ўрганиш соҳасида ишлади.

1960—1961 йиллари ҳарбий хизматини ўташ чоғида Т. Ўзол миллий Муҳофаа вазирлигининг илмий маслаҳат кенгашида вазифадор бўлди. Давлат режалаш ташкилотининг таъсис қилишда иштирок этди. Айтин вақтда Яқин Шарқ техника доирлиқунининг маърузалар ўқиди.

Т. Ўзол Кебан туғони ва гидроэлектр станциясини лойиҳалаш ташкилотининг бошқармаси бош мудирининг ўринбосари бўлиб ишлаган. У Туркия ҳукумати ва ўзбек халқи олий даражадаги меҳмонни муборақод этиб, ушбу таширфини икки мамлакат ва халқ ўртасидаги биродарлик ва дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлашга ҳамда Ўзбекистон мустақиллигини қўлга олган вақт ичиде Ўзбекистон Республикасининг Президентини И. Каримовнинг Туркия Республикасининг қилган таширфини ҳақида эришилган битимларини ҳақта таъбиқ қилиш учун янги шарт-шароитлар яратишга умид боғлайди.

МарҲабо, қадрон Турғут оғал!

ТУРКИЯ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ТУРҒУТ ЎЗОЛ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИ

Туркиянинг саккизинчи Президентини бўлиш Турғут Ўзол 1927 йили Малатия шаҳрида туғилган. 1950 йили Истанбул техника доирлиқунининг тугаллаган, иқтисоди — электрмуҳандис. 1952 йили АҚШда амалий иқтисодий бўйича малакасини оширган. Ундан сўнг Туркияга қайтиб, электр ишларини ўрганиш бошқармаси бош мудирининг ўринбосари бўлиб ишлаган ва Туркия электрлаштириш режаларини, жуладан, Хирфанли ва Кемер гидроэлектр станциясини ҳамда Демирқопру туғонини лойиҳалаш ва ўрганиш соҳасида ишлади.

1960—1961 йиллари ҳарбий хизматини ўташ чоғида Т. Ўзол миллий Муҳофаа вазирлигининг илмий маслаҳат кенгашида вазифадор бўлди. Давлат режалаш ташкилотининг таъсис қилишда иштирок этди. Айтин вақтда Яқин Шарқ техника доирлиқунининг маърузалар ўқиди.

Т. Ўзол Кебан туғони ва гидроэлектр станциясини лойиҳалаш ташкилотининг бошқармаси бош мудирининг ўринбосари бўлиб ишлаган. У Туркия ҳукумати ва ўзбек халқи олий даражадаги меҳмонни муборақод этиб, ушбу таширфини икки мамлакат ва халқ ўртасидаги биродарлик ва дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлашга ҳамда Ўзбекистон мустақиллигини қўлга олган вақт ичиде Ўзбекистон Республикасининг Президентини И. Каримовнинг Туркия Республикасининг қилган таширфини ҳақида эришилган битимларини ҳақта таъбиқ қилиш учун янги шарт-шароитлар яратишга умид боғлайди.

1960—1961 йиллари ҳарбий хизматини ўташ чоғида Т. Ўзол миллий Муҳофаа вазирлигининг илмий маслаҳат кенгашида вазифадор бўлди. Давлат режалаш ташкилотининг таъсис қилишда иштирок этди. Айтин вақтда Яқин Шарқ техника доирлиқунининг маърузалар ўқиди.

Т. Ўзол Кебан туғони ва гидроэлектр станциясини лойиҳалаш ташкилотининг бошқармаси бош мудирининг ўринбосари бўлиб ишлаган. У Туркия ҳукумати ва ўзбек халқи олий даражадаги меҳмонни муборақод этиб, ушбу таширфини икки мамлакат ва халқ ўртасидаги биродарлик ва дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлашга ҳамда Ўзбекистон мустақиллигини қўлга олган вақт ичиде Ўзбекистон Республикасининг Президентини И. Каримовнинг Туркия Республикасининг қилган таширфини ҳақида эришилган битимларини ҳақта таъбиқ қилиш учун янги шарт-шароитлар яратишга умид боғлайди.

1960—1961 йиллари ҳарбий хизматини ўташ чоғида Т. Ўзол миллий Муҳофаа вазирлигининг илмий маслаҳат кенгашида вазифадор бўлди. Давлат режалаш ташкилотининг таъсис қилишда иштирок этди. Айтин вақтда Яқин Шарқ техника доирлиқунининг маърузалар ўқиди.

Т. Ўзол Кебан туғони ва гидроэлектр станциясини лойиҳалаш ташкилотининг бошқармаси бош мудирининг ўринбосари бўлиб ишлаган. У Туркия ҳукумати ва ўзбек халқи олий даражадаги меҳмонни муборақод этиб, ушбу таширфини икки мамлакат ва халқ ўртасидаги биродарлик ва дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлашга ҳамда Ўзбекистон мустақиллигини қўлга олган вақт ичиде Ўзбекистон Республикасининг Президентини И. Каримовнинг Туркия Республикасининг қилган таширфини ҳақида эришилган битимларини ҳақта таъбиқ қилиш учун янги шарт-шароитлар яратишга умид боғлайди.

Т. Ўзол Кебан туғони ва гидроэлектр станциясини лойиҳалаш ташкилотининг бошқармаси бош мудирининг ўринбосари бўлиб ишлаган. У Туркия ҳукумати ва ўзбек халқи олий даражадаги меҳмонни муборақод этиб, ушбу таширфини икки мамлакат ва халқ ўртасидаги биродарлик ва дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлашга ҳамда Ўзбекистон мустақиллигини қўлга олган вақт ичиде Ўзбекистон Республикасининг Президентини И. Каримовнинг Туркия Республикасининг қилган таширфини ҳақида эришилган битимларини ҳақта таъбиқ қилиш учун янги шарт-шароитлар яратишга умид боғлайди.

Фабрикага ташриф

Жумҳуриятимиз шаҳар ва кишлоқларида, меҳнат жамоаларида Наврўз байрами тантаналари давом этаётир.

3 апрель кунини республика Президентининг Исрол Каримов Ўзбекистонга пайлоқ тўқув фабрикасини ўтказилган ана шундай шодиёнада иштирок этди. У корхона жамоасини баҳор байрами билан тўриқлади. Фабриканинг иш фаолияти ва меҳнатқашларга яратилган шароит билан танишди. Бу ерда 20 хилдан зиёд харидоринг маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Тайерланаётган маҳсулот ар нафақат республикамиз, балки Ҳамдўстлик мамлакатларидаги истеъмолчиларга ҳам манзур бўлмоқда.

Корхонага ташриф чоғида республика Президентининг Вазирлар маҳкамасининг биринчи ўринбосари И. Журабеков, Ўзбекистон Президентининг давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов ва вилоят ҳокими А. Ташкенбоев ҳамроҳлик қилди.

(ЎЗА).

ҲАМКОРЛИК—МАНФААТЛАР МУШТАРАКЛИГИ

Илгари хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикасининг Президентининг Исрол Каримов 1 апрель кунини мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Малайзия Бош вазир Махатхир бин Муҳаммадин қабул қилди. Қабул маросимини сўнг Президент Исрол Каримов ва Бош вазир Махатхир бин Муҳаммад мухбирлар билан суҳбатлашди.

Исрол Каримов малайзиялик меҳмонларни кутлар экан, Ўзбекистон ҳукумати делегациясининг ўтган йили июнь ойида Малайзияга расмий сафари чоғида эришилган ахдлашулар, имзоланган ҳужжатлар дастлабки самаралар бера бошлаганини таъкидлади. Эндиликда Малайзия ҳукумати делегациясини республикамизга таширфини буюриб, Ўзбекистон раҳбарияти билан музокаралар ўтказгани муносабатларимиз тарихида янги саҳифалар очди. Эеро, бу давр талабидир. Ўзбекистон ва Малайзия ўртасида эеро ахборот алмашиш ҳамда эеро манфаатли ҳамкорликни бундан буён ҳам давом эттириш тўғрисида битим ва яхши ният протоколи имзоланди. Бу ҳужжатлар икки мамлакат ўртасида қўшимча корхоналар қуриш, электроника, телефонлаштириш, пальма ёғи ва пахта ёғи ишлаб чиқариш соҳасида ҳамкорлик қилишни назарда тутди. Шунингдек, малайзиянинг «Петролиум» компаниясининг ҳамда Ўзбекистоннинг нефть ва газ

соноати концернини ўртасидаги алоқаларини кенгайтиришга имкон беради.

Малайзия ҳукумати бошлиғи жаноб Махатхир бин Муҳаммад Ўзбекистон раҳбариятига самийий меҳмондўстлигини учун миннатдорчилик билдирди. Бош вазир жаноблари халқларимиз бир-бирини янада яхшироқ таниб олиш учун

(Давоми 3-бетда).

САФАР БАРАҚАЛИ БЎЛДИ

Мамлакатимизга тўрт кунлик сафарини ниҳосига етказган Малайзия Бош вазир Махатхир бин Муҳаммад бошлиқ ҳукумати делегациясини 3 апрель кунини ватанига жўнаб кетди.

Икки мамлакат ўртасидаги алоқаларининг янги босқичга кўтарилишида ҳамкорлик қилган Бош вазир ва делегация аъзоларини Ўзбекистон Республикасининг Бош вазирини Абдулқошим Муталов

ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. Делегацияни кузатиб қолувчилар орасида Малайзиянинг Ўзбекистон Республикасининг қилган таширфини ҳақида эришилган битимларини ҳақта таъбиқ қилиш учун янги шарт-шароитлар яратишга умид боғлайди.

(ЎЗА).

ЮБИЛЕЙ КОМИССИЯСИННИНГ МАЖЛИСИ

3 апрель кунини юбилей комиссиясининг мажлисининг ўтказилган. Комиссиянинг мажлисининг ўтказилган. Комиссиянинг мажлисининг ўтказилган.

Комиссиянинг мажлисининг ўтказилган. Комиссиянинг мажлисининг ўтказилган. Комиссиянинг мажлисининг ўтказилган.

(ЎЗА).

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

3 апрель кунини халқ депутатлари Жиззах вилоят кенгашининг навбатдан ташқарини сессияси бўлди. Унда ташқарини масала кўрилди.

Эркин Турсунов бошқа иш-ўтгани муносабати билан вилоят ҳокими вазирадани овоз этилди. «Узвасоб» вазирлиқининг мажлисининг ўтказилган.

Ҳокимнинг биринчи муовинини этиб тасдиқланди. Ўзбекистон Республикасининг Президентининг Исрол Каримов сессияда нутқ сўзлади. Сессияда республика Ва-

зирадани маҳкамасининг биринчи ўринбосари И. Журабеков, республика Президентининг давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов иштирок этди.

(ЎЗА).

ТУРК ИСЛОҲОТИНИНГ СИРИ

Туркия ҳақида гап кетганда, аввало, бу мамлакат ҳақидаги ўзига хос икки ҳусусиятга эътибор берилади. Биринчидан, у Ингирманчи асрининг дастлабки чоғида давлатини идора этишининг Европа мамлакатларида қарор топган меъриларини «импорт» қила бошлагани. Иккинчидан, Туркия саксонининг йиллардаги муваффақиятли ислоҳотлар туғайли қолоқ аграр-индустриал мамлакатдан «Яқин Шарқ Япония» деб таърифланаётган индустриал

аграр давлатга айланди. Бунда мамлакатнинг саксонининг Президентини Турғут Ўзолнинг катта ҳиссаси бор.

Дарвоқе, «аллоҳ нефть билан сийламаган» Туркия иқтисодининг оёққа турғизини учун саноатини ривожлантириш зарурлигини Истанбул техника доирлиқунининг битирган мутахасисдан кўра ким ҳам яхшироқ биларди? Боз устига, бўлгуси Президент Америка Қўшма Штатларидаги умумжаҳон банкнида икки йил

хизмат қилган бўлса, Сунгра у Туркияни иқтисодий ва иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришининг биринчи беш йиллик режасини ишлаб чиқаришда иштирок этди. 1979 йилда Туркия Бош вазирининг иқтисодий масалалар бўйича маслаҳатчиси этиб тайинланди. Уша йиллари мамлакат иқтисодининг ривожлантиришининг «1980 йил 24 январь қарорлари» номли дастурини ишлаб чиқарди. Аввал Бош вазир (1983

(Давоми 2-бетда).

ТИЛИ ТИЛИМГА ТЎҒРИ, ДИНИ ДИНИМГА ТЎҒРИ, ДИЛИ ДИЛИМГА ТЎҒРИ—

ҶОН—ҚАРДОШИМ ТУРКИЯМ!

ТУРК ИСЛОҲОТИНИНГ СИРИ

(Давоми. Боши 1-бетда). —1989 йиллар) ва кейинчалик Президент (1989 йилдан бундан) сифатида ўзи раҳбарлигида ишлаб чиқилган иқтисодий тараққиёт дастурини амалга ошира бошладди.

Харбий тўнтаришлар, сиёсий партиялар ўртасида ҳокимият учун айвон кўрашлар оқибатида вужудга келган таълиқ олтмишчи йилларда бошланган мўлжалланган иқтисодий ислохотларни йигирма йил ортга суриб юборган эди. Давлат хазинасидаги сурунчалик камомат, катта миқдордаги ташқи қарз, пулниги ҳаломатли қадриятларини, сановат ривожланган мамлакатлар билан Туркия ўртасида бўладиган савдо-сотиқ ишларидаги салбий салдо республикани сиёсий ва молиявий жиҳатдан жар ёқасига келтириб қўйдди. Уша йиллари Туркия қолоқ аграр мамлакат эди. Бундай шароитда мамлакат иқтисодийнинг яқин келгусида жаҳон иқтисодий жараёнига қўшилиши ҳақидаги гап-суҳбат кўпчиликка эриш туюларди.

Тургут Узолиннинг, Туркия Европа ҳамжамиятига аъзо бўлиши керак, деган сўзларига ҳануз ишонмайдиган кишилар топилди. У Бош вазир бўлган кезлари, жамият ҳаётидаги ҳар қанча ўзгаришлар иқтисодий янгиланишларда бошлангани керак, деган ташвишчи миллиондошлари онга сингдиришга ҳаракат қилди. 1950—1980 йилларда иқтисодий қолоқлик ҳамда бошбоқоқлик мамлакатнинг Европадаги ривожланган давлатлар ортидан боришга имкон бермади. Тургут Узолин ҳақиқатни халққа тушунтириш, Туркияда иқтисодий ислохотлар ўтказишга онд ўз дастурини аълон қилди ва туркларнинг ишончини қозонди. Бош вазири Туркияда илгўр бозор иқтисодиёти муносабатларини қарор топтириш ҳамда иқтисодий барқарорликка эришиш дастури моҳиятан давлатнинг иқтисодийни марказлаштириб бошқаришини чеклаш, хусусий секторни рағбатлантириш, Ғарб мамлакатларининг илгўр технологияси билан жиҳозланган кичик корхоналарни қўлайтириш, кооперацияни кенгайтириш ҳамда сановат ривожланган мамлакатлар иқтисодий интеграциясига қўшилишдан иборат эди.

Тургут Узолин ҳокимиятга келиши биланоқ, ишчи кичик ва ўрта давлат корхоналарини, давлат арқонларидан нефть кимёси ва тўқимачиликка ихтисослаштирилган соҳаларни хусусийлаштиришдан бошладди. Натикча ёмон бўлмади. Бозор муносабатлари бир неча йил ичида Туркия қиёфасини таниб бўлмайдиган даражада ўзгариб юборди. Савдо-сотиқдаги тақчиллик 27 фоиз камайди. Янги миллий маҳсулот ҳажми 5,7 фоиз ошди. Бир вақтлар Люксембургдан бир миллион доллар қарз олганда қўнган турклар бугунги кунда бошқа мамлакатларга, хусусан, яқинда миллий мустақилликка эришган собиқ Совет республикаларига катта миқдорда қарз бермоқда. Иқтисодий ислохотларни амалга оширишда кўмаклашмоқда.

Энди валюта-молия соҳасида ҳам ўзгаришлар қилиш

вақти етган эди. Тургут Узолин миллий пул бирлиги— лиранинг ўзгармас курсини бекор қилди. Лира эркин муомалалани валютага айлантирилди. Бош вазир эди маҳаллий мафиянинг бойлик орттириш йўлларига тўсиқ қўй бошладди. Сигарет, ароқ ҳамда тилланнинг чайқов бозоридан савдосидан олинмаган мўнасий даромад давлат хазинасига келиб туша бошладди. Тургут Узолин бу ҳақда дунёнинг кўпгина мамлакатлари тилларига таржима қилинган «Туркия — Европада» китобиди: «Туркияга хуфя йўллар билан олиб келинадиган сигаретларга солиқ солишдан давлат хазинасига тушган фойда ҳар йили 150 миң кваттира қуриш имконини берди», деб ёзган эди. Хусусий корхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар фақатгина турклар эҳтиёжини қондириб қолмасдан, экспортга ҳам чиқарила бошладди. Туркия аҳолисининг барча эҳтиёжини мамлакатнинг ўзида ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар эвазига қоллаш лозим, деган номақбул ташвишчага барҳам берилди. Чунки дунёдаги ҳеч бир мамлакат халқаро меҳнат тақсимотида иштирок этмай туриб, жаҳон иқтисодий интеграцион жараёнига қўшилмай туриб, иқтисодий муваффақиятларга эришиш мумкин эмаслиги маълум.

Бугунги кунда жаҳон валюта банки Тургут Узолин бошчилигида амалга оширилган иқтисодий ислохотларни ривожланиётган мамлакатлар учун намуна қилиб кўрсатмоқда.

Бу иқтисодий ислохотларнинг муваффақияти сирини шундаки, Туркия Лотин Америкасидаги мамлакатларга ўхшаб сановат ривожланган мамлакатлардан нухса кўчирмади. Ансиноча, улар тажрибасидан маҳаллий шарт-шароитни ҳисобга олган ҳолда, ижодий фойдаланди.

Дунёда Тургут Узолиннинг Туркия Президенти сифатидаги обрўси кундан-кунга ошиб бормоқда. Бунга бир томондан у амалга оширган иқтисодий ислохотлар самара бериб, Туркиянинг дунё мамлакатлари ўртасидаги маъқени ошираётгани бўлса, иккинчи жиҳати, Президентнинг ташқи сиёсат ботида ҳам моҳирлиги билан илоҳланди. Айниқса, собиқ империя асосратларидан кутулаётган туркий жумҳурияларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатишда ва бу ишга жаҳон жамоачилигининг эътиборини жалб этишда Туркия Президентининг хизматлари катта. Тургут Узолин туркий давлатлар раҳбарларининг 1992 йил октябрь ойидаги учрашувида, Йигирма биринчи аср туркий халқлар асри бўлажакни ҳамда ўз мамлакатини ёш мухталик туркий жумҳуриятларининг жаҳон иқтисодий интеграцион жараёнига қўшилиши йўлида кўп қир аз фасфини ўтаганини алоҳида таъкидлаган эди.

Шу жиҳатдан олганда жаҳон Тургут Узолин бугун Европастага бошланган расмий сафари мамлакатларининг ўртасидаги муносабатларини яна бир порона юқори кўтаришга хизмат қилиши шубҳасиз.

Фахриддин ИЗОМ. (ЎА).

ТУРКИЯ

Туркия Республикаси бир вақтинг ўзида ҳам Осиёда ҳам Европада жойлашган давлат ҳисобланади. Мамлакатнинг Осиё қисми билан Европа қисмини Мармар денизи, Восфор ва Дарданелл буғозлари ажратиб туради. Худуди 780,6 миң квадрат километр. Пойтахти — Анқара шаҳри.

Уммонийлар даврида Туркия Яқин ва Урта Шарқ мамлакатларини, Шимол

Африка ҳудудини, Европанинг Болқон ярим ороли, шунингдек, Кавказнинг катта қисмини эгаллаб дунёда энг йирик империяни вужудга келтирган эди. XIX аср охирида Уммонийлар давлатининг емирилиши оқибатида Туркия иқтисодиёти парокандаликка юз тутди.

Биринчи жаҳон урушида Антанга мамлакатларига қарши жангга кирган Тур

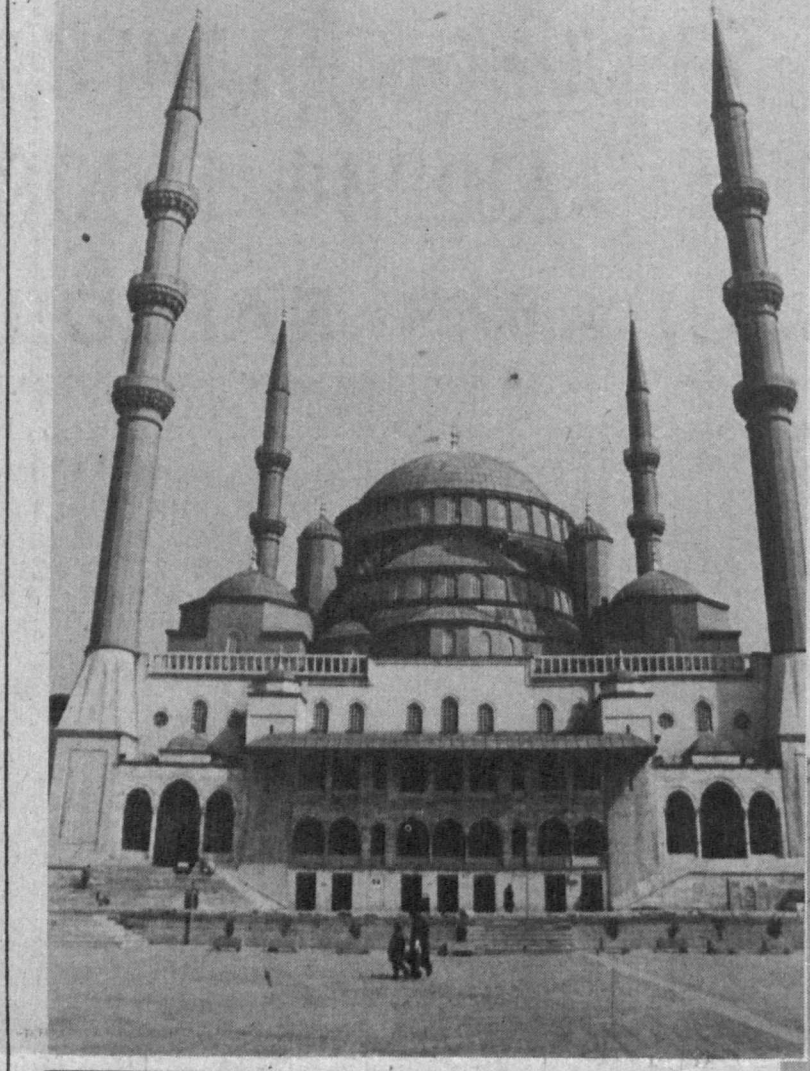
РЕСПУБЛИКАСИ

кия мағлубиятга учраганидан сўнг, унинг ҳудудига Англия ва грек экспедицион қўшинлари қиритилиб, мамлакат кенг жиҳёда оккупация қилинди. Турк халқи босқинчи ёшларга қарши миллий озодлик курашига

отланди. Унинг олдинги сафарларида турк халқининг буюк фарзанди Мустафо Камол Ота Турк турган эди. 1923 йил қаҳрамонона кураш тўғрисида мамлакат ҳудудидан барча хоржий давлудан қўшинлари олиб чиқиб кетилди. Туркия Республикаси деб эълон қилинди. Шундан сўнг жуदा катта иқтисодий ва сиёсий ислохотлар амалга оширилди бошланди.

Иккинчи жаҳон урушидан сўнг 80-йилларга қадар мамлакатда ички сиёсий вазият жуदा ўзгаришчан ва кескин бўлиб турди. Ҳарбийларнинг давлат тўнтаришлари оқибатида иккинчи аҳвол жуदा оғирлашиб қолди. Фақат 80-йиллардан сўнг мамлакат барқарор ривожланиш йўлига ўтди. Бунда Тургут Узолиннинг хизматлари беқисдор.

Мамлакат иқтисоди икки сектор: давлат ва хусусий мулкка таянади. Давлат мулкига йирик саноат корхоналари, электр станциялари, шахталар, қонлар, автомобиль йўллари кирди. Мамлакат экономикасидан кўмир, руда қазиб олини, электр энергияси хоши қилиш, қўн ва пулат эриштириш, асосий ўрнини эгаллади. Туркияда пахта, арпа, буғдой, тамак, фундук етиштирилади.

ЮКСАЛИШ
РАТА—ТАСС муҳбири Туркияда чиқадиган «Теркиш дейли Ньюс» газетасининг бугунги сониди эълон қилинган хабарга таяниб маълум қилишча, 1992 йилда Туркиянинг иқтисодий ўсиши 5,9 фоизни ташкил этган. Бу — иқтисодий ҳамкорлик ташкилотига аъзо бўлган давлатлар орасида энг яқин кўрсаткичдир. 1991 йил ноябрь ойида Тўғри йўл партияси билан Социал-демократик халқ партияси тузган Туркия ҳукумати мамлакатни ана шундай юксалиш йўлига олиб чиқди.

Шарафли ташриф

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг 1991 йил декабрь ойида Туркия Республикасига қилган илк сафарига делегация таркибиди Ўзбекистон Ёзувчилар Уюшмасининг Раисси, Туркия халқ шоири Жамол КАМОЛ ҳам бор эди. У кишидан ўша тарихий расмий дўстлик визитининг Ўзбекистон ва Туркия элчилари учун аҳамияти, шунингдек, икки дўст мамлакатнинг бугунги алоқалари хусусида сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Туркия Республикасининг Президентини жаноб Тургут Узолиннинг Ўзбекистонга ташриф буюриши бизнинг мамлакатимиз учун шарафли ва қадридлир. 1991 йил декабрь ойида республикамиз Президентини Ислам Каримовнинг Туркияга ташриф чоғида бўлиб ўтган улкан тарихий воқеалар ҳақида худди кунин-кеча бўлишдек, кўз ўнгимда намоён бўлиб турмоқди.

Туркия Президентини Тургут Узолин бундан кўнби олган биланоқ, Ислам Каримовнинг республикамизга эришган мустақиллик билан самийий муносабатлари катта. Шундан сўнг Чақоя саройида олиб бориладиган икки томонлама музокаралар давомида Ўзбекистон Республикаси ва Туркия Респуб

озодликка чиққанлигини ҳаёжон ва шоду хуррамлик билан кутиб олишди. Анқарада туриб, Ўзбекистоннинг давлат мустақиллигини дунёнинг етакчи мамлакатлари тан олганлигини эшитганлигимизнинг ҳам ўзига хос рамзий маъносини бордек туюларди. Айниқса, Туркия Президенти жаноб Тургут Узолин Ўзбекистон мустақиллигига кенг бағр очиб, шоду хуррам бўлган инсонлар даврасининг марказида эди.

Бугун ана шу кунлар ҳам тарих саҳифасидан жой олди. Жоножан Ўзбекистонимиз мустақиллигининг иккинчи йилга қадар қўйди. Президентимиз Ислам Каримовнинг узоқни кўра бахтлидан сиёсати тўғрисида юртимизда тинчлик ўзаро аҳиллик, биродарлик ҳукм суғурмоқда. Ватанимизнинг халқаро миқёсдаги обрўини кун сайин ошдиб бормоқда. Биз дунёни, дунё эса бизни танимоқда. Иқтисодий қийинчиликлардан қатъий назар халқимиз эртанги кунга қанча қўн бириш билан қармоқда.

Туркия Президентини Тургут Узолин ўзи бош бўлиб Ўзбекистонлик меҳмонларни Анқаранинг диққатга сазовор бўлган маскалари, турли билимгоҳлари ва иш-хоналари билан таништириди. Бу одамнинг ҳар бир ҳаракатида куч, ирода барқ уриб туради. Туркияда қайси табақа одамлари билан суҳбатлашмайлик, уларнинг барчаси ўз Президентини ҳурмат билан тилга олишининг гувоҳи бўлди. Очига, ҳақиқатан ҳам Тургут Узолин ўзаро муносабатлар сифат жиҳатидан янгилашиб бораётган бугунги дунёдаги оқил ва йирик давлат арбобларидан биридир. У Туркияни иқтисодий жиҳатдан барқарор ривожланишини таъминлаган давлат арбоби сифатида ҳам танилган. Бу зот яқинда эълон қилган ўз дастурини XXI аср туркий халқлар асри бўлади, деб қомил ишонч билан баёнот берди.

Ж. САҒО ёзиб олди.

ИККИ ҚАРДОШ МАМЛАКАТ ЎРТАСИДА ИМЗОЛАНГАН ҲУЖЖАТЛАРИНИНГ МЕВАСИ

Томонлар ўзаро радношияттириш ва телевизион кўрсатув программалари алоқасини учун зарур техникавий имкониятларини яратиш ҳақида келишиб олдилар.

БУХОРОДАН ТУРКИЯ ҚУРИНАДИ
БУХОРО шаҳри, Когон, Бухоро районлари аҳли Туркия телевиденисининг «Овреси» кўрсатувларини томоша қилишмоқда.

ҚОЛГАН районлар аҳолисига ҳам бундай шарт-шароити мақсадида 25 киловаттлик алоқа узаткич монтаж қилинапти.

«ДУСТЛИК» ХОРАЗМГА ТАШРИФ БУЮРДИ
Хоразм воҳасининг 3,5 миллионли аҳолиси қардош Туркия телевидениси кўрсатувларини томоша қила бошлади.

Томонлар Ўзбекистонда ил-кавава йиғируа, тўқимачилик ва тайёр кийим ишлаб чиқариш йўлларидаги ривожлантириш борасида ҳамкорлик қилишга ахдлашдилар.

ИМТИЕЗ
Яқин-яқингача Ўзбекистон собиқ Иттифоқда четга маҳсулот чиқариш бўйича учинчи ўринни эгаллаб келарди. Албатта, бу асосан пахта сотиш билан белгиланарди. Эндиликда «Язек» корпорацияси ердимида барпо этилаётган Нукусдаги тўқимачилик сановати мажмуи жаҳон бозорига хом ашё эмас, тайёр маҳсулот чиқариш имконини беради.

Ушбу корпорация вице-президенти Аҳмад Нафи Юроклининг айтишича, 1993 йил мавзисинида қўйилган 12 миллион долларига тенг маҳсулот қилинади.

Томонлар таълим ва фан соҳаларида ҳамкорликни ривожлантиришга ва хусусан, олий ўқув юртлирида таҳсил қилиш имкониятларини яратиш беришга қарор қилдилар.

ХУШ ГАЛДИНГИЗ...
Бу йил жумҳурият бўлиб дунёга танилганнинг етмиш йиллигини ишониланган Туркия, узоқ вақт «совет коммунизми» гоиси Ғарбий Овриво ва бир қатор Шарқ мамлакатларига ёйилмаслигида, Америка Қўшма Штатларининг «метин девори» ўлароқ шаклланиши натижасида Америкага кўп жиҳатдан борлиқлик севасида, ўз сўзи, ўз аҳдини айтишга иштирокчи бўлиб туришга қўн бўлади.

Биз Ўзбекистоннинг «бир турух толиби» илмлар бу ўлкага октябрнинг илк кунларидан берида қадим равишда элади. Бизни «хуш галдингиз», сафо галдингиз сўзлари билан кутиб олган меҳоблар аввалдан махсус тайёрлаб қўйилган улоп (автобус)ларда бундан кейинги турух жой — манзилнингизга элтиб қўйишди. Денгиз соҳилида жойлашган талабалар шаҳарчасидаги бахтартиб ётоқлар, шиман хоналар. Жойлашмиш олганимиздан кейин фурсат ўтмай бир турух турк ёшлари «меҳмон»ларини зиёфат қоралашди. Суҳбат қизилгандан қийинди. Мавзунимиз эса битта: ўғин Ўзбекистон, «бураси Туркия».

Эртага ўғил ва сирли, Ғарбу Шарқ ўртасидаги «қўриқ мамлакат»да тонг отади. Ёшлар учун эса маърифат тонг.

Жаҳонгир НАХАНОВ, Эге дорилфунун толиби. Измир.

А. СОВИРОВ, Ўзбекистон — Туркия мамиятининг Хоразм бўлиши масъул котиби.

Юртнинг юлдузлари

ЭЛ АРДОҒИДАГИ САЊЪАТКОР

Ўзбекистон халқ артисти Камолiddин Раҳимов шу йил 50 ёшга тўлди. У кишининг тарихида қолди жуда кўп нарсалар...

қилиб обрў-эътибор топди. Камолiddин академик устозлари ҳақида сўраганимизда шундай жавоб қайтардилар...

ган Насриддин Мажида, Ваҳобжон Абдуллаев, Жўра Бойқоновларни илк устозларим деб биламан. Истеъдодли ҳофиз театр сахнасида ҳам «Лайли ва Мажнун»да домла, «Анвар ила Раъно»да Қобил, «Қароқчи»да Грим, «Шаҳарлик олифта»да Яқвалхўжа...

асосида қўлаб қўшиқлар яратмоқдалар. Авваллари Чустий домла, Шўхий домла билан ҳамкорлик қилардик. Ҳозирда Ҳабиб Саъдулла, Абдуқадир Гафуров, Н. Нарзуллоев, Тура Шойлардан Зиёвуддин Мансуров, Раҳбарой Бахромова шеърларидан кўп фойдаланаман. Матбуотда эълон қилинаётган, янги китобларда босилган шеърларни ҳам кузатиб, керагини танлаб оламан, дейди Камолiddин ака.

Узбекистон радиоси фонетекнасида саъяткорнинг юздан ортиқ қўшиқлари бор. Қўшиқларига халқ мусиқалари асосида ўзлари куй басталадилар. Бундан ташқари Жаҳонхон Умаров, Саидхўжа Холдорхўжаев каби устозларнинг ижодий кўригини ўқитиб, шоғирлар билан ҳамкорликда ҳам қўшиқлар яратдилар. Кўп йиллар Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Турдиали Сайдуллаев билан ҳамкорликда, жўровозликда қўшиқлар ижро этиб, ҳозирда ҳам биргаликда ижод қилиб турадилар.

Саъяткор бугунги ўзбек қўшиқчилиги саъятига, айниқса, ёшлар ижодига бе...

Эркин ХУДОИВЕРДИЕВ, профессор.

ЭЪЛОНЛАР

«441» фирмаси Тошкентдаги оғирлардан Белоруссияда ишлаб чиқарилган КТП-100/10-0,4; КТП-160/10-0,4; КТП-250/10-0,4; КТП-400/10-0,4 трансформатор подстанцияларини чекламаган миқдорда етказиб бериш ва сотиш учун шартномалар тузлади. Телефонлар: 67-29-08; 67-29-16; 67-27-31.

Жинойатчиликнинг емирилиши ҚУРОЛ БИЛАН РЎБАРЎ

Бугунги гала-товур даврда Давлат автомобил нazorати ходимлари бажарётган вазифанинг табиати ва қўлами кескин ўзгариб кетди.

Автоназоратчи эғнига миллион формасини кийганидан кейин милиционер ҳисобланади ва милиция ходимининг биринчи галдаги вазифаси бурчи эл оёғишталарини сақлаш ёғни ҳаммага аён. Айниқса, мустақил Ўзбекистонимиз халқининг тинч ва фаровон турмушини таъминлаш мақсадида Президентимиз Ислам Наримовнинг чакиринга жавобан жиноятчиликка, жиноятчиларга қарши аёвсиз ўт очилгани ҳаммамнинг кўнглидаги иш бўлди. Тошкент вилоят Ички ишлар бошқармаси Давлат автомобил нazorати шахсий тарқиб ҳам ана шу курашда фаол иштирок этшмоқда.

Эргашевлар ВА3-2101 маркали, М-42054 М давлат номер белгилли автомашинани тўхтатиб текширилганда фуқаролар Олег ва Игорь Махаметов, Жаҳонхон Тойметовлардан ва машина салонидан жами 3 килограмм гиёҳванд модда чиқди. Ички ишлар бўлимида уларга нисбатан жиноий иш қўзғатилди.

Шу йил 5 февраль кўни ушбу ДАН нazorатчилари Миллий хавфсизлик хизмати ходимлари билан ҳамкорликда Урта Чирчиқ туманида хизмат вазифасини ўтаётган давлат номер белгиси йўқ ВА3-2106 автомобилни тўхтатдилар. У текширилганда 305 грамм тилла, 1 килограмму 980 грамм кумуш ва 0,5 килограмм гиёҳванд модда топилди. Ҳайдовчи В. Девяткинга нисбатан жиноий иш қўзғатилди.

Январь ойида Тошкент тумани сув ишлаб чиқариш бошқармаси идорасидан рангли телевизор йўқотганидан хабардор ДАН ходими Муминжонов фуқаро Дилмурод Халидов бу телевизорни 02—89 ТНБ давлат номерли «Нива»да олиб кетганда ушлаб, ички ишлар бўлимига топширди. Унга нисбатан ҳам жиноий иш қўзғатилди.

Бозор иқтисодига ўтиш даврида чайовонлар бемаъна қовунини урунмай болаб кетди. Ўш қўлга келма тушса «бизнис» пайлаб бўлиб қолди. Маана шундай шартда уларга қарши кескин кураш олиб беришмак, қўзғолиш мақсадида фаровонликка, тўқинчиликка эришиш ари-мақсади. Ходимларимиз бу ишга ҳам баҳоликдурат ҳисса қўймоқдалар. Шу йилнинг дастлабки ички оғи мобайлида автоназоратчиларимиз 8 та ўқотар қурол, 2 та граната, 2940 килограмм мис, 30 та иситиш батарея, 200 та гилла, 100 блок сигарета, 19 кўчи турли хил конфетлар, 220 ишпа арок, 100 килограмм пахта ёғи, 80 минг сўмлик нақб дори-дармовлар, 490 минг сўм пул ва 4 миллион сўмлик турли саноат молларини ушлаб топширдилар.

Кураш давом этмоқда. Ходимларимиз эса пойтахт вилоятидаги барча ДАН постларида сергақ туршибди. Олий вазифа — жиноятчиликка қаршатиқ зарба бериш, жиноятчиларнинг пайини қирқиб.

С. АЗАМАТОВ, Тошкент вилояти ички ишлар бошқармаси давлат автомобил нazorати бошқармасининг бошлиғи.

Янги нашр

«МОТОР» ЎЗ МУХЛИСЛАРИНИ ТОПМОҚДА

Баҳор — эврилиш фасли. Шунинг учун ҳам у рамзий маъно кўриб ўтади. Наврўз байрами арафасида «Мотор» газетасининг биринчи соғи напшидан чиққаннинг бежиз эмас. Бу рўзнома баҳорнинг биринчи кунларидан қайта дунёга келди. У шу но билан Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг напши сифатида авваллари ҳам нашр қилинарди. Шаҳардаги барча йўловчилар ташини транспорт корхоналари бирлашган бир пайда бу газета қайта нашр қилина бошладилар. Тошкент шаҳар йўловчилар ташини транспорт корхоналари давлат уюшмасининг кенг тармоқли фаолиятини ўзида қамраб олиш, унинг ютуғи ва муваффақиятини ёритиб бериш бу ҳафталик рўзноманинг бош мақсатидир. Унинг саҳифаларида ҳозирги иқтисодий қийин шартда йўловчиларга хизмат кўрсатётган транспорт корхоналарининг ҳозирги фаолияти, ишларида бўлаётган ўзгаришлар, транспорт ходимларининг дилдаги гапларга доир мақолаларни ўқиш мумкин. Мухарририят

меҳнат жамоаларини тўқиндантираётган ҳозирги куннинг муаммоларига ва уларнинг иқтисодий муҳофазалаш борасида олиб борилаётган тадбирларга катта эътибор бермоқда. Газета жамоасининг ижодий режисадани ўзининг кўп соғи йўловчиларга илорларнинг меҳнат тажрибалари, илмий-техник ри-вожланишлар, меҳнатни ташкил қилишнинг янги усуллари тўғрисида ҳикоя қилиб бериш вазифаси кенг ўрин олган. Унинг ҳозирги кундаги йўловчилар соғи 20 мингдан орти. Газетани таъсис этувчи ташкилот раҳбарининг таъкидлашича, бу рўзнома ҳамма йўловчиларнинг минбарига айланади. Ҳар бир ўқувчига ўзининг фикр-мулоҳазаларини ўртолдириш, ўзини қизиқтирган ҳўжалик сифатига доир саволларга жавоб излаш, уюшмада олиб борилаётган барча ишларга танқидий назар билан қараш, унинг иш-ни яхшилашда ўз кўмагини бериш имкониятини туғдиради.

А. АЛИН.

Рассом Холбой Ҳасанов Термиз Давлат университети педагогика факультетига талабаларга тасвирий санъатдан дарс беради. Унинг асарлари республика ва вилоят миқёсидаги қўлаб кўргазмаларда намойиш қилинган. СУРАТДА: Холбой ҲАСАНОВ.

ЎЗБЕК ТУРИЗМ Миллий Компанияси туризм соҳасида ишлаш, шунингдек, «Ўзбектуризм» Миллий Компаниясининг чет эл давлатларида очилиши кутилаётган ваколатхоналари кадрлар захираси рўйхатига киритиш учун ёши 25-35-ларда бўлган, ўзбек, рус, тилларини ва камда икки хорижий тилларни мукамал билган малакали мутахассисларни ишга таклиф қилади. Қўйидаги манзилга мурожаат қилишнинг мумкин: Тошкент шаҳри, Хоразм кўчаси 47. Телефон: 33-84=62, 33-80-68, 33-74-88. «Ўзбектуризм» Миллий Компанияси Кадрлар Бошқармаси.

«ФАКЕЛ» фирмаси (Новокузнецк ш.) чекламаган микдорда идиш тахталарни сотади. Маълумотлар учун телефон: (3843) 61-40-40

Пахта етиштирувчи ҳўжаликлар раҳбарлари ДИҚҚАТИГА! «ШЕЙХ» Савдо уйи ишдан чиққан ХВС 1642 терувчи пўлат ва алюмин чўткаларни, 14 ХВ 21 650 икки ойнали юқори ДИСКЛАРИ НАҚД ПУЛГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ. Тошкентдаги телефонларимиз: (3712) 67-73-90, 33-11-75. Могом Lexand 689948, Могом ИСМ 1200 689948 Факс (3712) 689314, Телекс 116426 UNONA SU. Тошкент, Сельмашская кўчаси, 2. «ШЕЙХ» Савдо уйи.

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА ШИРКАТЛАР ДИҚҚАТИГА! Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг тижорат банкларини рўйхатга олиш бўйича комиссиясининг қарори билан Алоқани ривожлантириш тижорат банки «Алоқа-банк» ТУГАТИЛДИ. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой муддатда тугатиш комиссияси томонидан қабул қилинади. Манзилгоҳ: Тошкент, 1 Май кўчаси, 7-уй. Газетанинг ушбу сонига Азиз Сулейман, Юсуф Бешмуродлар набаъатчилик қилишди.

ХАЛҚ СЎЗИ НАРОДНОЕ СЛОВО ТЕЛЕФОНЛАР: маълумот учун 33-07-48; эълонлар бўлими 32-09-25. Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси. Бош муҳаррир: Анвар ЖўРАБОВ. ТАХРИР ҲАЙЪАТИ: Абдунаби БОЙҚУЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб), Эркин ВОҲИДОВ, Мирқамол МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари), «Народное слово», Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қўлхўмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб), «Народное слово», Шавкат ЯҲЎЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Мухаммадҷон ҚОРАБОЕВ, Саидхўра ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 19-уй. ● Тахририятга ҳажми 7 қўғбдан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга эъза жавоб қайтарилмайди.